

Uppdaterad 2020-11-03

Patientfall 2 - Kristina har vårdkontakter i flera regioner

Kommentar: Patientfallen är beskrivna utifrån att det är möjligt att registrera samtycken från en patient för en längre period och som kan gälla enskild hälso- och sjukvårdspersonal eller en vårdenhet. De utgår också från att man som förskrivare alltid har åtkomst till sina egna förskrivningar eller de som förskrivits på vårdenheten i Nationella läkemedelslistan, utan krav på samtycke och med tillgång till eventuellt spärrade uppgifter.

Detta är två prioriterade funktioner som inte finns med 1 maj 2021, men planering pågår för att få med dem så snart som möjligt efter denna release. Mer information kommer.

1.1 Beskrivning

Kristina 73 år har sedan flera år diagnosen diabetes typ 2. Hon har sedan en tid tillbaka även läkemedelsbehandlad hypertoni. Hon har sin fasta vårdkontakt på en vårdcentral i Malmö.

- Enalapril 20 mg, 1 tablett dagligen, mot högt blodtryck
- Metformin 500 mg, 2 tabletter 2 gånger dagligen, mot diabetes

För att komma närmare sina barn och barnbarn flyttar Kristina från Malmö till Stockholm. Hon har under en lång tid upplevt en bekymrande trötthet och klarar inte längre av att gå längre sträckor och absolut inte i trappor. Kristina uppsöker sin nya vårdcentral i Stockholm där läkaren bedömer att hon sannolikt har hjärtsvikt och att ytterligare undersökningar bör genomföras. Kristina remitteras till hjärtsviktsmottagningen på sjukhuset för utredning. På vårdcentralen nämner hon även att hon känner sig väldigt nedstämd. Husläkarens utredning av detta leder till diagnosticerad depression, varpå insättning med upptrappning av antidepressiva läkemedel inleds. Metformindosen sänks eftersom Kristinas blodsocker legat lågt på sistone.

- Enalapril 20 mg, 1 tablett dagligen, mot högt blodtryck
- Metformin 500 mg, 1 tablett 2 gånger dagligen, mot diabetes
- Citalopram 20 mg, 1 tablett dagligen, mot depression

Kristina besöker hjärtsviktsmottagningen och får diagnosen HFrEF (hjärtsvikt med reducerad ejektionsfraktion). Ytterligare läkemedel sätts in.

- Enalapril 20 mg, 1 tablett dagligen, mot högt blodtryck
- Metformin 500 mg, 1 tablett 2 gånger dagligen, mot diabetes

- Citalopram 20 mg, 1 tablett dagligen, mot depression
- Metoprolol 50 mg 1 tablett dagligen (med upptitrering till måldos 200 mg) mot hjärtsvikt.

Kristina hämtar ut Metoprolol, Citalopram och Metformin på apoteket efter besöket.

Kristina följs efter en tid upp på vårdcentralen.

Kristina har inte spärrat någon information i NLL.

1.2 Översikt

Steg	Aktivitet	Tillämpningsanvisning
1	Besök på nya vårdcentralen	TA Hämta patientinformation TA Hämta dossamtycke TA Hämta information om patients läkemedelslista TA Hämta förskrivningar och uttag – vård TA Skapa förskrivning - vård TA Ändra och ersätt förskrivning - Vård TA Förnya förskrivning – vård TA Dosering och administreringssätt
2	Besök på hjärtviktsmottagning.	TA Hämta patientinformation TA Hämta dossamtycke TA Hämta information om patients läkemedelslista TA Hämta förskrivningar och uttag – vård TA Skapa förskrivning – vård TA Dosering och administreringssätt
3	Kristina hämtar ut läkemedel på apoteket	TA Hämta patientinformation TA Hämta dossamtycke TA Hämta information om patients läkemedelslista TA Hämta förskrivningar och uttag - Apotek TA Ändra och uppdatera förskrivning – Apotek TA Registrera uttag

Steg	Aktivitet	Tillämpningsanvisning
4	Uppföljning på vårdcentralen.	TA Hämta patientinformation TA Hämta dossamtycke TA Hämta information om patients läkemedelslista TA Hämta patients förskrivningar och uttag – vård

1.3 Hur kan NLL hanteras i detta patientfall

Steg 1: Besök på nya vårdcentralen

Läkaren får Kristinas samtycke, registrerar detta och hämtar upp NLL i journalsystemet.

Journalsystemet flaggar upp att det finns skillnader mellan NLL och informationen i journalen. I NLL finns Kristinas förskrivningar från vårdcentralen i Malmö. I journalsystemet finns inga läkemedel registrerade.

Läkemedelsmodul (Läkemedelslisteverision NLL:)		NLL (Läkemedelslisteverision: 1)	
Läkemedel, dosering	Förskrivningsidentiteter	Läkemedel, dosering	Förskrivningsidentiteter
-	-	Enalapril tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 876 Förskrivningsversion: 5 Förskrivningskedje-id: X
-	-	Metformin tablett 500 mg 2 tabletter 2 gånger dagligen	Förskrivnings-id: 587 Förskrivningsversion: 7 Förskrivningskedje-id: Y

Läkaren beslutar att journalföra enalapril och metformin.

Läkaren beslutar sedan att sätta in citalopram samt sänka dosen av metformin. När dessa ordinationer sparas får läkaren en påminnelse om att uppdatera NLL.

Enalapril

Här har ingen ordinationsändring gjorts, men eftersom giltighetstiden snart går ut påminner journalsystemet om att det kan vara bra att förnya förskrivningen. Läkaren väljer att förnya förskrivningen (**TA Förnya förskrivning – vård**).

Metformin

Dosen är sänkt och journalsystemet frågar om förskrivaren vill uppdatera eller ersätta befintlig förskrivning. Eftersom giltighetstiden håller på att gå ut även på denna väljer förskrivaren att ersätta med en ny och anger nödvändig information enligt **TA Ändra och ersätt förskrivning – Vård.**

Citalopram

Ny förskrivning skapas och förskrivaren anger information enligt **TA Skapa förskrivning – vård.**

När förskrivaren är färdig med respektive förskrivning uppdaterar hen NLL. Uppdaterade id:n returneras från NLL så att journalen och NLL har samma information.

Händelser

Enalapril: Förskrivningsversion 1 av den nya förskrivningen (förskrivnings-id 780) får händelsetypen "Förnya förskrivning". Den gamla förskrivningen (förskrivnings-id 876) får en ny version (6) och kopplas till samma händelse med händelsetypen "Förnya förskrivning". Båda förskrivningarna ingår i samma förskrivningskedja och har samma förskrivningskedje-id.

Vid förnyad förskrivning kan händelseorsak "Annan" och en fritext anges men i detta fall anger förskrivaren ingenting.

Metformin: Förskrivningsversion 1 av den nya förskrivningen (förskrivnings-id 444) får händelsetypen "Ersätta förskrivning". Den gamla förskrivningen (förskrivnings-id 587) får en ny version (8) och kopplas till samma händelse med händelsetypen "Ersätta förskrivning". Båda förskrivningarna ingår i samma förskrivningskedja och har samma förskrivningskedje-id.

Förskrivaren har angivit händelseorsak "Annan orsak" och "Beskrivning händelseorsak" *Sänkt dos p.g.a. högt blodsocker* (fritext).

Citalopram: Förskrivningsversion 1 får händelsetypen "Registrera förskrivning".

På nya förskrivningar kan händelseorsak "Annan" och en fritext anges men i detta fall anger förskrivaren ingenting.

Läkemedelsmodul (Läkemedelslisteverision NLL: 4)		NLL (Läkemedelslisteverision: 4)	
Läkemedel, dosering	Förskrivningsidentiteter	Läkemedel, dosering	Förskrivningsidentiteter

Läkemedelsmodul (Läkemedelslisteverision NLL: 4)		NLL (Läkemedelslisteverision: 4)	
Enalapril tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 780 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: X	Enalapril tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 780 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: X
Metformin tablett 500 mg 1 tablett 2 gånger dagligen	Förskrivnings-id: 444 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: Y	Metformin tablett 500 mg 1 tablett 2 gånger dagligen	Förskrivnings-id: 444 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: Y
Citalopram tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 234 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: Z	Citalopram tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 234 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: Z

Steg 2: Besök på hjärtviktsmottagning

Läkaren får Kristinas samtycke till NLL.

Journalssystemet flaggar upp att det finns skillnader mellan NLL och informationen i journalen. I NLL finns Kristinas förskrivningar från vårdcentralen. Eftersom hjärtviktsmottagningen har ett annat journalssystem än vårdcentralen finns inga läkemedel registrerade på Kristina.

Läkemedelsmodul (Läkemedelslisteverision NLL:)		NLL (Läkemedelslisteverision: 4)	
Läkemedel, dosering	Förskrivningsidentiteter	Läkemedel, dosering	Förskrivningsidentiteter
-	-	Enalapril tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 780 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: X
-	-	Metformin tablett 500 mg 1 tablett 2 gånger dagligen	Förskrivnings-id: 444 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: Y
-	-	Citalopram tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 234 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: Z

Läkaren bedömer att läkemedlen från NLL ska journalföras.

Läkaren ordinerar metoprolol. När ordinationen sparas får läkaren en påminnelse om att uppdatera NLL. Eftersom ingen metoprololförskrivning finns i NLL skapas en ny förskrivning enligt **TA Skapa förskrivning - vård**.

När förskrivaren är färdig med förskrivningen uppdaterar hen NLL. Uppdaterade id:n returneras från NLL så att journalen och NLL har samma information.

Händelser

Metoprolol: Förskrivningsversion 1 får händelsetypen "Registrera förskrivning".

På nya förskrivningar kan händelseorsak "Annan" och en fritext anges men i detta fall anger förskrivaren ingenting.

Läkemedelsmodul (Läkemedelslisteverion NLL: 5)		NLL (Läkemedelslisteverion: 5)	
Läkemedel, dosering	Förskrivningsidentiteter	Läkemedel, dosering	Förskrivningsidentiteter
Enalapril tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 780 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: X	Enalapril tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 780 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: X
Metformin tablett 500 mg 1 tablett 2 gånger dagligen	Förskrivnings-id: 444 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: Y	Metformin tablett 500 mg 1 tablett 2 gånger dagligen	Förskrivnings-id: 444 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: Y
Citalopram tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 234 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: Z	Citalopram tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 234 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: Z
Metoprolol depottablett 50 mg 1 tablett dagligen (med upptitrering till måldos 200 mg)	Förskrivnings-id: 890 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: W	Metoprolol depottablett 50 mg 1 tablett dagligen (med upptitrering till måldos 200 mg)	Förskrivnings-id: 890 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: W

Steg 3: Kristina hämtar ut läkemedel på apoteket

Farmaceuten ber om Kristinas legitimation och systemet hämtar därefter hennes förskrivningar från NLL.

Eftersom det är första uttaget anger farmaceuten daglig mängd (**TA Ändra och uppdatera förskrivning – Apotek**) för att fortsatt kunna hantera förmånssystemet. Detta är en uppgift på förskrivningen, vilket gör att dessa uppdateras. Farmaceuten expedierar metoprolol, citalopram och metformin (**TA Registrera uttag**).

Händelser

Metoprolol, Citalopram och Metformin: Förskrivningsversion 2 får händelsetypen "Uppdatera förskrivning". Sedan skapas ett uttag kopplat till denna version (2) som får händelsetypen "Expediera".

När en uppdatering av en förskrivning görs är det obligatoriskt att ange en händelseorsak. Att ange daglig mängd innebär en uppdatering. Eftersom detta är något som görs ofta skulle expedieringssystemet kunna ange ett som standardvärde, exempelvis "Annan orsak" och "daglig mängd uppdaterad" i beskrivningen. Detta är dock inte möjligt om flera ändringar görs samtidigt, då måste farmaceuten ange händelseorsak manuellt.

NLL (Läkemedelslisteverion: 11)	
Läkemedel, dosering	Förskrivningsidentiteter
Enalapril tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 780 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: X
Metformin tablett 500 mg 1 tablett 2 gånger dagligen	Förskrivnings-id: 444 Förskrivningsversion: 2 Förskrivningskedje-id: Y
Citalopram tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 234 Förskrivningsversion: 2 Förskrivningskedje-id: Z

NLL (Läkemedelslisteverision: 11)	
Metoprolol depottablett 50 mg 1 tablett dagligen (med upptitrering till måldos 200 mg)	Förskrivnings-id: 890 Förskrivningsversion: 2 Förskrivningskedje-id: W

Steg 4: Uppföljning på vårdcentralen

Läkaren har sedan tidigare Kristinas samtycke och hämtar därför upp NLL.

Journalssystemet flaggar upp att det finns skillnader mellan NLL och informationen i journalen.

Läkemedelsmodul (Läkemedelslisteverision NLL: 4)		NLL (Läkemedelslisteverision: 11)	
Läkemedel, dosering	Förskrivningsidentiteter	Läkemedel, dosering	Förskrivningsidentiteter
Enalapril tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 780 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: X	Enalapril tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 780 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: X
Metformin tablett 500 mg 1 tablett 2 gånger dagligen	Förskrivnings-id: 444 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: Y	Metformin tablett 500 mg 1 tablett 2 gånger dagligen	Förskrivnings-id: 444 Förskrivningsversion: 2 Förskrivningskedje-id: Y
Citalopram tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 234 Förskrivningsversion: 1 Förskrivningskedje-id: Z	Citalopram tablett 20 mg 1 tablett dagligen	Förskrivnings-id: 234 Förskrivningsversion: 2 Förskrivningskedje-id: Z
-	-	Metoprolol depottablett 50 mg 1 tablett dagligen (med upptitrering till måldos 200 mg)	Förskrivnings-id: 890 Förskrivningsversion: 2 Förskrivningskedje-id: W

Sedan Kristina var på besök senast har en förskrivning på metoprolol tillkommit i NLL (finns inte i journalssystemet). Läkaren bedömer att metoprolol ska journalföras. Övriga förändringar (ex. att daglig mängd

angivits och uttag gjorts) har vid kravställningen av journalsystemet inte bedömts som medicinskt relevanta och visas därför inte för läkaren i första skedet. För att se uttagen som gjorts på apoteket kan läkaren klicka på respektive förskrivning i NLL-vyn i journalsystemet för att se detta.

1.4 Frågor kopplade till patientfallet

1.4.1 Hur visas förskrivare jämfört med en person som gjort en uppdatering av en förskrivning i NLL?

För de olika funktionerna gäller följande:

- Ändra och uppdatera förskrivning – ingen förändring av förskrivare. Den som gjort ändringen registreras som utförare av förändringen.
- Ändra och ersätt förskrivning – en ny förskrivning skapas (och den gamla avslutas). Den som ersatt förskrivningen står nu som förskrivare på den nya förskrivningen.
- Förnya förskrivning – en ny förskrivning skapas (och den gamla avslutas). Den som förnyat förskrivningen står nu som förskrivare på den nya förskrivningen.

1.4.2 Kan man återaktivera en förskrivning där sista giltighetsdatum passerat?

Nej, när sista giltighetsdatum passerat får förskrivningen status Avslutad i NLL och kan inte återaktiveras. Man kan uppdatera en begränsad mängd information, exempelvis kan man ange "senaste datum för avslut av behandling".

Det man kan göra är att ersätta förskrivningen med en ny, likadan förskrivning i samma förskrivningskedja.

1.4.3 Om en förskrivning på Alvedon byts till Panodil, och sen tillbaka igen, kan systemet identifiera att detta är samma behandling?

Om förskrivaren ersätter eller förnyar förskrivningarna vid dessa byten så hålls behandlingen ihop i samma förskrivningskedja (och har samma förskrivningskedje-id).

1.4.4 Ser jag utöver mina egna utfärdade förskrivningar även de ändringar som gjorts av andra förskrivare senare i förskrivningskedjan? Vad kan de personerna som ändrat på förskrivningar i kedjan se?

Om samtycke finns och om patienten inte spärrat någon information så kan alla som har behörighet se allt i en förskrivningskedja.

1.4.5 Vad händer om man försöker göra en förskrivning på en "gammal förskrivning" som inte är senaste versionen i NLL? Accepterar NLL det?

Gällande version på förskrivningen ska skickas med när ändringen registreras i Nationella läkemedelslistan.

1.4.6 Vilka av ändringarna kopplade till Metformin kan man se på apotek när den ersätts av ny förskrivning?

Fråga tillagd 2020-11-03

Alla förändringar som görs i Nationella läkemedelslistan lagras som händelser med information om:

- vad som skett (händelsetyp ex. registrera förskrivning, uppdatera förskrivning)
- orsaken till förändringen (händelseorsak ex. biverkning)
- vem som gjorde förändringen (utförare/uppdragsgivare)

Även tidpunkten för händelsen returneras. Denna information i NLL är tillgänglig för apotekspersonal. Exakt vilket attribut som ändrats returneras inte (som i detta fall doseringen) men den nya doseringen syns i den nya förskrivningen.

1.4.7 Vad händer med informationen i "daglig mängd förmån" när Metforminförskrivningen ersätts med en ny som har en annan dosering? Uppdateras den automatiskt eller måste apoteket fylla i den på nytt?

Fråga tillagd 2020-11-03

I detta fall ersätts befintlig förskrivning med en ny. Detta innebär att "daglig mängd förmån" behöver anges på den nya förskrivningen. "Daglig mängd förmån" kan bara anges av apotekspersonal, inte av hälso- och sjukvårdspersonal. "Nästa uttag inom förmån" beräknas av NLL när "daglig mängd förmån" angivits och ett uttag inom förmån är utfört.

UTKAST